

Věc C-229/24 [*Brännelius*]ⁱ

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

26. března 2024

Předkládající soud:

Högsta domstolen (Švédsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

21. března 2024

Navrhovatelé:

TK

OP

Další účastník řízení:

Riksåklagaren

[*omissis*]

ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ

Navrhovatelé

1. TK

[*omissis*]

2. OP

[*omissis*]

Další účastník řízení

Riksåklagaren (státní zástupce království, Švédsko)

ⁱ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádného z účastníků řízení.

[omissis]

PŘEDMĚT

Obchodování zasvěcených osob

[omissis]

ŽÁDOST O ROZHODNUTÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

Popis skutkového stavu

1. Na jaře roku 2018 prováděla Umeå kommunföretag AB, komunální společnost, ve které má obec Umeå právně rozhodující vliv, zadávací řízení na elektrické autobusy a nabíjecí stanice. Nabídky byly předloženy dvěma společnostmi. Jednou z nich byla kotovaná společnost Hybricon Bus Systems AB. Tři další společnosti vyjádřily zájem o zadávací řízení, ale nebyly způsobilé k podání nabídek.

2. Dne 14. května 2018 vydala komunální společnost rozhodnutí, kterým zakázku zadala nikoli společnosti Hybricon, ale druhému uchazeči. V e-mailu odeslaném téhož dne ve 14.34 hod. informovala komunální společnost o výsledku zadávacího řízení všech pět společností.

3. Ve společnosti Hybricon obdržel tento e-mail provozní pracovník, jehož hlavní náplní práce byla komunikace s komunální společností ve věcech týkajících se zadávacího řízení. Krátce poté zaslal tento provozní pracovník zprávu navrhovateli OP, v níž jej naléhavě pobízel k prodeji jeho podílů ve společnosti Hybricon. OP předal tuto informaci navrhovateli TK, který byl taktéž majitelem akcií společnosti.

4. Ve 14.37 hod. zadal TK příkaz k prodeji 73 000 akcií společnosti Hybricon. O několik minut později, ve 14.40 hod., prodal OP 31 000 akcií této společnosti.

5. Tisková zpráva o tom, že Hybricon nebyla v zadávacím řízení úspěšná, byla společností vydána v 15.22 hod. Poté cena akcií společnosti Hybricon prudce spadla. Zcizením akcií společnosti před tímto okamžikem OP a TK zmírnili své ztráty.

Řízení před tingsrätt (soud prvního stupně)

6. OP a TK byli spolu s dalšími osobami obviněni z trestného činu obchodování zasvěcených osob v souvislosti s prodejem dotčených akcií.

7. Tingsrätt (soud prvního stupně) odsoudil OP a TK k podmíněnému trestu odnětí svobody a k trestu obecně prospěšných prací za závažný přečin obchodování zasvěcených osob. Pokud by byl místo toho zvolen nepodmíněný trest odnětí svobody, byl by uložen trest odnětí svobody v délce trvání čtyř měsíců. Škoda způsobená trestným činem byla nahrazena z uloženého trestu

propadnutí majetku navrhovatele OP v hodnotě 51 508 SEK a majetku navrhovatele TK v hodnotě 146 536 SEK.

8. Podle tingsrätt (soud prvního stupně) představovala zpráva, že Hybricon nebyla v zadávacím řízení úspěšná, informaci přesné povahy týkající se přímo společnosti Hybricon, která měla dopad na ceny akcií. Navíc nelze mít za to, že byla tato informace zveřejněna dříve, než Hybricon vydala dotčenou tiskovou zprávu.

Řízení před hovrätt (odvolací soud)

9. Hovrätt (odvolací soud) změnil rozsudek tingsrätt (soud prvního stupně) pouze tak, že navrhovatelům OP i TK byl uložen podmíněný trest odnětí svobody ve spojení s peněžitým trestem 150 denních sazeb.

Řízení před Högsta domstolen (Nejvyšší soud, Švédsko)

10. OP a TK požadovali, aby je Högsta domstolen (Nejvyšší soud) zprostil obžaloby ze spáchání trestného činu obchodování zasvěcených osob. Zejména tvrdili, že dotčená informace přestala být vnitřní informací, jakmile bylo rozhodnutí o zadání zakázky odesláno, a stalo se tak veřejným dokumentem, na který se nevztahuje povinnost zachování důvěrnosti.

11. Riksåklagaren návrhu navrhovatelů na změnu rozsudku vydaného hovrätt (odvolací soud) oponoval. Riksåklagaren připustil, že rozhodnutí o zadání zakázky se stalo veřejným dokumentem v okamžiku jeho odeslání, nicméně trvá na tom, že i tak se na toto rozhodnutí mohla vztahovat povinnost zachování důvěrnosti. Podle Riksåklagaren toto rozhodnutí v každém případě představovalo vnitřní informaci až do doby, kdy Hybricon vydala dotčenou tiskovou zprávu.

12. Högsta domstolen (Nejvyšší soud) povolil podání kasačního opravného prostředku na základě skutkových zjištění učiněných hovrätt (odvolací soud).

13. Hlavní otázkou v projednávané věci je, ve kterém okamžiku je třeba mít za to, že informace obsažená v rozhodnutí o zadání zakázky a týkající se zadávacího řízení byla zveřejněna, a tudíž již nepředstavuje vnitřní informaci.

Právní ustanovení

Obchodování zasvěcených osob

14. Podle lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden (zákon o sankcích za zneužívání trhu s cennými papíry) bude osoba, která disponuje vnitřní informací a která pro sebe nebo pro jinou osobu nabývá nebo zcizuje finanční nástroje, jichž se informace týká, prostřednictvím obchodování na trhu s cennými papíry, odsouzena za trestný čin obchodování zasvěcených osob (viz § 1 odst. 1 pododstavec 1 kapitoly 2). Trestem je odnětí svobody až na dvě léta. Jedná-li se o závažný trestný čin, je

trestem za závažné obchodování zasvěcených osob odnětí svobody na šest měsíců až šest let. Nejedná-li se o závažné jednání, sankce se neuloží. Trestněprávní odpovědnost vyžaduje, aby byl skutek spáchán úmyslně.

15. Lagen om straff för marknadsmissbruk provádí do švédského práva směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/57/EU ze dne 16. dubna 2014 o trestních sankcích za zneužívání trhu (směrnice o zneužívání trhu). Článek 3 odst. 1 této směrnice stanoví, že členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby obchodování zasvěcené osoby v určitých vyjmenovaných situacích bylo trestným činem alespoň v závažných případech a pokud bylo spácháno úmyslně.

16. Podle § 4 kapitoly 1 lagen om straff för marknadsmissbruk se vnitřní informací rozumí informace ve smyslu článku 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu). Odpovídající odkaz na definici obsaženou v nařízení je uveden v čl. 2 odst. 4 směrnice o zneužívání trhu.

17. Podle čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení o zneužívání trhu je vnitřní informace definována jako informace přesné povahy, která nebyla uveřejněna, týká se přímo nebo nepřímo jednoho nebo několika emitentů nebo jednoho nebo několika finančních nástrojů a která, pokud by byla zveřejněna, by pravděpodobně měla významný dopad na ceny těchto finančních nástrojů nebo na ceny souvisejících derivátových finančních nástrojů.

Zpřístupnění vnitřní informace

18. Podle nařízení o zneužívání trhu je emitent povinen co nejdříve informovat veřejnost o vnitřních informacích, jež se tohoto emitenta přímo týkají (článek 17). Emitent zajistí, aby vnitřní informace byly zveřejněny způsobem, který umožní rychlý přístup a úplné, správné a včasné posouzení informací ze strany veřejnosti a případně v určeném mechanismu.

19. Jakmile emitent zpřístupnil informaci způsobem, který splňuje podmínky stanovené v článku 17 nařízení o zneužívání trhu, je tato informace považována za uveřejněnou ve smyslu článku 7 uvedeného nařízení.

Informace o výsledcích veřejného zadávacího řízení

20. Orgán, který provádí veřejné zadávací řízení, musí co nejdříve informovat zájemce a uchazeče o rozhodnutích o zadání zakázky nebo o uzavření rámcové dohody [viz § 12 odst. 1 kapitoly 12 lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (zákon o zadávání veřejných zakázek)]. Tento orgán musí poskytnout informace o výsledcích zadávacího řízení formou oznámení nejpozději do 30 dnů od uzavření dohody (viz § 7 odst. 1 kapitoly 19). Není stanovena povinnost informovat veřejnost před tímto dnem.

21. Rozhodnutí o zadání zakázky však může představovat veřejný dokument, který musí být zpřístupněn na požádání.

Zpřístupnění veřejných dokumentů

22. Základní ustanovení upravující zpřístupnění dokumentů jsou obsažena v kapitole 2 tryckfrihetsförordningen (zákon o svobodě tisku). Tato kapitola stanoví, že každý má právo na přístup k veřejným dokumentům, avšak toto právo může být za určitých podmínek zákonem omezeno. Dokument je veřejný, pokud je uložen u orgánu a je považován za dokument, který určitý orgán obdržel nebo vyhotovil. Dokument je považován za vyhotovený určitým orgánem mimo jiné v okamžiku, kdy byl odeslán (viz § 1, 2, 4 a 10 kapitoly 2).

23. Osobě, která žádá o veřejný dokument, musí být ihned nebo co nejdříve umožněn přístup k tomuto dokumentu na místě. Na žádost je orgán rovněž povinen, a to případně za poplatek, poskytnout přepis nebo kopii daného dokumentu. Tuto žádost je orgán povinen vyřídit bezodkladně (viz § 15 a 16 kapitoly 2).

24. Podrobná ustanovení týkající se úředních postupů stanovených pro zpřístupňování veřejných dokumentů a omezení práva na přístup k těmto dokumentům jsou zakotvena v offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (zákon o přístupu veřejnosti k informacím a zachování důvěrnosti). Podle § 4 kapitoly 6 musí orgán na žádost fyzické osoby poskytnout informace z veřejného dokumentu uloženého u tohoto orgánu, ledaže jsou tyto informace důvěrné nebo by jejich poskytnutí bránilo řádnému výkonu práce.

25. Právo na přístup k veřejným dokumentům se uplatní mimo jiné i ve vztahu ke společnostem s ručením omezeným, v nichž obce vykonávají právně rozhodující vliv. Pro účely uplatnění offentlighets- och sekretesslagen musí být s těmito společnostmi zacházeno stejně jako s orgány (viz § 3 kapitoly 2).

26. V případě zadávacího řízení nesmějí být informace týkající se, mimo jiné, nabídek za žádných okolností zpřístupněny nikomu s výjimkou uchazečů, dokud nebyly zveřejněny všechny nabídky, vydáno rozhodnutí o dodavateli nebo o nabídce, popřípadě pokud nebyla daná záležitost již dříve uzavřena (viz § 3 odst. 2 kapitoly 19 offentlighets- och sekretesslagen). I poté se na informace týkající se nabídky může vztahovat povinnost zachování důvěrnosti (srov. mimo jiné § 16 kapitoly 31).

27. S ohledem na výše uvedené je nutno vycházet z toho, že fyzická osoba má právo na přístup k rozhodnutí o zadání zakázky, jež bylo vydáno a zasláno orgánem nebo komunální společností, kterou je nutno považovat za orgán. Doba, během níž může být dotčená fyzická osoba v praxi informována o daném rozhodnutí nebo jeho obsahu, se může lišit v závislosti na způsobu, jakým daný orgán organizuje svou práci, jakož i na jiných okolnostech.

Nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce

28. Tingsrätt (soud prvního stupně) a hovrätt (odvolací soud) dospěly k závěru, že informace obsažená v rozhodnutí o zadání zakázky, které komunální společnost

zaslala dotčeným společnostem, představovala vnitřní informaci až do okamžiku, kdy Hybricon zveřejnila dotčenou tiskovou zprávu. Tyto soudy tak měly za to, že zaslání rozhodnutí o zadání zakázky komunální společností neznámá, že byla daná informace zveřejněna způsobem požadovaným k tomu, aby již nebyla považována za vnitřní informaci ve smyslu nařízení o zneužívání trhu.

29. Hlavní otázkou, která vyvstává před Högsta domstolen (Nejvyšší soud), je, ve kterém okamžiku je nutno informaci obsaženou v rozhodnutí o zadání zakázky a týkající se zadávacího řízení považovat za zveřejněnou, tedy za informaci, která již není vnitřní informací. Projednávaná věc tak vyvolává otázky týkající se výkladu slov „nebyla uveřejněna“ obsažených v čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení.

30. Z článku 7 odst. 1 písm. a) nařízení nevyplývá, že všechny informace, které nebyly zveřejněny způsobem stanoveným článkem 17, je nutno považovat za nezveřejněné. Podle vyjádření Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) mohou být vnitřní informace zveřejněny i jiným způsobem než zveřejněním podle článku 17, včetně přijetí opatření třetími stranami [Questions and Answers on the Market Abuse Regulation (Otázky a odpovědi k nařízení o zneužívání trhu), verze 17, naposledy aktualizovány dne 25. listopadu 2022, A5.10].

31. Z nařízení však výslovně nevyplývá, že by informace mohly být zveřejněny prostřednictvím tzv. „skutečného zpřístupnění veřejnosti“, což navíc nebylo potvrzeno ani žádným rozhodnutím Soudního dvora Evropské unie. Neexistují žádná vodítka, která by napovídala, jaké požadavky by se měly v takových případech uplatnit, aby určitá informace již nebyla považována za vnitřní informaci.

32. Není tedy zřejmé a zatím ani nebylo vyjasněno, jakým způsobem musí být nařízení o zneužívání trhu v tomto ohledu vykládáno. Je tak nezbytné předložit Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

33. Högsta domstolen (Nejvyšší soud) žádá Soudní dvůr Evropské unie, aby rozhodl o následujících předběžných otázkách:

1. Je k tomu, aby byla určitá informace považována za uveřejněnou podle čl. 7 odst. 1 písm. a) nařízení o zneužívání trhu, nezbytné, aby došlo ke zveřejnění této informace způsobem specifikovaným v článku 17 tohoto nařízení?

2. Pokud je přípustné, aby došlo ke zveřejnění jiným způsobem, jaké okolnosti je nutno zohlednit při rozhodování o tom, zda má být informace považována za uveřejněnou ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. a)?